

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการสาธารณสุขแบบบูรณาการ
พื้นที่เขตบางนา กรุงเทพมหานคร

จัดทำโดย นายยุทธพงษ์ วิเศษยุทธศาสตร์

ตำแหน่ง พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญงาน
สังกัด สถานีดับเพลิงและกู้ภัยพระโขนง กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๓
สถาบันพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรุงเทพมหานคร
สำนักงาน ก.ก.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. หัวข้อ การจัดการสาธารณสุขแบบบูรณาการพื้นที่เขตบางนา กรุงเทพมหานคร

๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ

กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครที่เป็นศูนย์รวมความเจริญในทุกมิติ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข และการดำเนินการตอบโต้ การเผชิญเหตุได้อย่างทันท่วงที รวดเร็ว เพื่อลดความสูญเสีย ในชีวิต ทรัพย์สินและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และทำให้คืนกลับสู่ภาวะปกติให้เร็วที่สุด โดยที่ผ่านมา การดำเนินการบริหารจัดการสาธารณสุขยังมีความล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ไม่เข้าใจในขั้นตอนการบริหารจัดการ ขาดความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบในด้านสาธารณสุข ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน กรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิเศษ มีหน้าที่รับผิดชอบการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข ในเขตพื้นที่ ตามกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้ จึงต้องมีการเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์สาธารณสุขที่จะเกิดขึ้น โดยได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานทุกภาคส่วน โดยมีการเตรียมพร้อมและประสานความร่วมมือในการปฏิบัติ ทั้งหน่วยงานภายในของกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ และองค์กรสาขาสถาบันต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ตั้งแต่ระยะเวลาก่อนเกิด ขณะเกิด และหลังเกิดสาธารณสุข ทั้งนี้ เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบเมื่อเกิดสาธารณสุข ให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

สำนักงานเขตบางนา ตั้งอยู่ในพื้นที่ทางทิศตะวันออกของกรุงเทพมหานคร อยู่กลุ่มเขตกรุงเทพใต้ มีรอยต่อกับพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาและถนนบางนา-ตราด เป็นเส้นทางหลักของการคมนาคมทั้งทางน้ำและทางบก มีความหลากหลายทางด้านสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนดั้งเดิมริมแม่น้ำ หมู่บ้านจัดสรร อาคารชุด อาคารสูง ศูนย์การค้า โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก รวมถึงโรงกลั่นน้ำมัน ดังนั้น ถ้าเกิดเหตุสาธารณสุข ย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการสาธารณสุขพื้นที่สำนักงานเขตบางนา ได้อย่างรวดเร็ว ลดความสูญเสียในชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน

๔. เป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ สามารถทำงานร่วมกันได้ อย่างเป็นระบบ ภายใน ๖ เดือน

๕. แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา

๕.๑ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๕๐

มาตรา ๔ “สาธารณสุข” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด ในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย แก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้ หมายรวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรมด้วย

“ภัยทางอากาศ” หมายความว่า ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ

“การก่อวินาศกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวน ขัดขวางหน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติงานใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

หมวดที่ ๓ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(๒) กำกับดูแลการฝึกอบรมอาสาสมัครของกรุงเทพมหานคร

(๓) จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะและสิ่งอื่น เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่กำหนดในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร

(๔) ดำเนินการให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย หรือผู้ได้รับอันตราย หรือเสียหายจากสาธารณภัย รวมตลอดทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อย และการปฏิบัติการใด ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บัญชาการและผู้บัญชาการกลางมอบหมาย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจสั่งการส่วนราชการ และหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งประสานกับหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๓ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๓๒ (๑) อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๑๒ และสาระสำคัญอื่นดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โครงสร้างและผู้มีอำนาจสั่งการด้านต่าง ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒) แผนและขั้นตอนในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะเพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) แผนและขั้นตอนในการจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณ หรือสิ่งอื่นใดในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย

(๔) แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) แผนการประสานงานกับองค์การสาธารณกุศลในเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๔ ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการอื่น ประกอบด้วย

(ก) ผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของกรุงเทพมหานครตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เห็นสมควรแต่งตั้ง

(ข) ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(ค) ผู้แทนองค์การสาธารณกุศลในเขตกรุงเทพมหานครตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรแต่งตั้ง

(ง) ผู้แทนชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรแต่งตั้ง ให้แต่งตั้งผู้แทนกระทรวงกลาโหมและผู้แทนสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นที่ปรึกษา หรือกรรมการตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรแต่งตั้ง ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร เสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อประกาศใช้ต่อไป การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กำหนด

มาตรา ๓๕ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครมอบหมาย และให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ด้วยโดยอนุโลม ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ของปลัดกรุงเทพมหานครในฐานะรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง ปลัดกรุงเทพมหานครจะมอบหมายให้รองปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ช่วยปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๓๖ ให้ผู้อำนวยการเขตในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจสั่งการส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานครที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้ช่วยเหลือหรือร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจสั่งการ ควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการเขตในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ผู้อำนวยการเขตจะมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ช่วยปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครและรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครทราบทันที ให้นำความในมาตรา ๒๑ วรรคสอง มาตรา ๒๒ วรรคสามและวรรคสี่ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือหน่วยงานของรัฐนั้นทราบ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือหน่วยงานของรัฐนั้นแล้วแต่กรณีได้รับแจ้งแล้วให้เป็นหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ตามที่ได้รับแจ้งโดยเร็ว

หมวด ๔ เจ้าพนักงานและอาสาสมัคร

มาตรา ๓๙ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้อำนวยการกลาง มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ทั่วราชอาณาจักร
- (๒) ผู้อำนวยการจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตจังหวัด
- (๓) ผู้อำนวยการอำเภอ มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตอำเภอ
- (๔) ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่

(๕) ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตกรุงเทพมหานคร หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานพบเห็นว่าอาคารหรือสถานที่ใดมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัยได้โดยง่ายหรือมีวัสดุหรือสิ่งของใดในอาคารหรือสถานที่ใดที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัยได้ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบเพื่อตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๔๑ ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีอาสาสมัครในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ความช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายและตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด การบริหารและกำกับดูแลอาสาสมัคร การคัดเลือก การฝึกอบรม สิทธิ หน้าที่และวินัยของอาสาสมัครให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่องค์การสาธารณกุศลหรือบุคคลใดเข้ามาช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในระหว่างเกิดสาธารณภัย ให้ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจมอบหมายภารกิจหรือจัดสถานที่ให้องค์การสาธารณกุศลและบุคคลดังกล่าวในการให้ความช่วยเหลือได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การช่วยเหลือหรือบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้อำนวยการแจ้งให้องค์การสาธารณกุศลและบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่อยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หรือแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และวิธีการประสานงานในการปฏิบัติหน้าที่

๕.๒ การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน (SWOT Analysis) การบูรณาการ

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์การหรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต SWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมาย ดังนี้

Strengths - จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ

Weaknesses - จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ

Opportunities - โอกาสที่จะดำเนินการได้

Threats - อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร

หลักการสำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ ๒ ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส - อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป

ขั้นตอน / วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้างด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กร ทำให้มีข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาจากจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มันน้อยที่สุดได้ ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรแหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้านทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงานและทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรเพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกระทบก่อนหน้านี้ด้วย

- จุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในภายในองค์กรนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

- จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในภายในองค์กรนั่นเอง เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อยข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

๒. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้น สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษาและอัตรารู้หนังสือของประชาชน การตั้งถิ่นฐานและการอพยพของประชาชน ลักษณะชุมชนชนบทชนบทนิยมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติพระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึง กรรมวิธีใหม่ๆ และพัฒนาการ

ทางด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้บริการ

- โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กร ในระดับมหภาคและองค์กร สามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็ง ขึ้นได้

- อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถ ส่งผลกระทบในระดับมหภาคในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระแทกดังกล่าวได้

การจัดทำ **SWOT Matrix** ให้พิจารณาดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths = S)	จุดอ่อน (Weaknesses = W)
โอกาส (Opportunities = O)	SO Strategies กำหนดกลยุทธ์ในช่องนี้โดยใช้ จุดแข็งประสานความได้เปรียบ ในโอกาส	WO Strategies กำหนดกลยุทธ์ในช่องนี้โดยใช้ ความได้เปรียบในโอกาสมาปิด จุดอ่อน
ข้อจำกัด (Threats = T)	WT Strategies กำหนดกลยุทธ์ในช่องนี้โดยใช้ จุดแข็งหลบหลีกข้อจำกัด	ST Strategies กำหนดกลยุทธ์ในช่องนี้ โดยระมัดระวังจุดอ่อน และหลบหลีกข้อจำกัด

จากตารางนี้จะได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่า การประมวล **SWOT Matrix** นำไปสู่การวางกลยุทธ์ ๔ แนวทาง คือ

- SO Strategies** ถือเป็นความได้เปรียบอย่างยิ่ง ที่อาจเรียกว่า **the best -case scenario**
- WT Strategies** ถือเป็นความเสียเปรียบอันสำคัญ ที่ถือเป็น **the worst-case scenario**
- WO Strategies** ถือเป็นการเดินหมากที่จะใช้ **SO Strategies** มาช่วย
- ST Strategies** ถือเป็นการเดินหมากที่จะทำให้ **SO Strategies** มีความแข็งแกร่งมากขึ้น

เมื่อได้ข้อสรุปที่นำไปสู่การวางกลยุทธ์แล้ว จะสามารถการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรได้ ดังนี้

Strengths (จุดแข็ง)

- สามารถควบคุมสั่งการสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- แบ่งหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน
- ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีระเบียบแบบแผน

Weakness (จุดอ่อน)

- ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ
- หน่วยงานสนับสนุน กำลังพล อุปกรณ์ ไม่เพียงพอ
- ยังยึดติดขั้นตอนการทำงานแบบเดิม

Opportunity (โอกาส)

สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นได้
การทำงานเป็นขั้นตอน
มีแผนในการดำเนินการ

Threats (อุปสรรค)

ช่องทางในการประสานงาน
ทำการปฏิบัติโดยไม่คิดถึงส่วนรวม เช่น การแข่งขันกันแย่งผลงาน
ความพร้อมในการรับมือของแต่ละหน่วยงานไม่เท่ากัน

จะเห็นได้จากการวิเคราะห์ **SWOT** ขององค์กร จุดแข็งก็คือ สามารถควบคุมสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน้าที่รับผิดชอบชัดเจน ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระเบียบแบบแผน เนื่องจากมีกฎหมายให้อำนาจในการดำเนินการและกำหนดหน้าที่เอาไว้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามการที่กฎหมายกำหนดเพียงหัวหน้าและหน้าที่อย่างกว้างๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง การวิเคราะห์ **SWOT** จึงทำให้เห็นจุดอ่อนเรื่องบทบาทหน้าที่ ของแต่ละหน่วยงานย่อย ผลคือต้องรอคำสั่งจากส่วนบังคับบัญชาตามขั้นตอนทำงานแบบเดิม เช่น การรอคำสั่งเป็นทางการหรือหนังสือติดต่อระหว่างหน่วยงาน หรือรอการลงนามจากผู้บังคับบัญชาของตนถึงจะปฏิบัติงานได้ ทำให้ล่าช้าในการเตรียมการและการปฏิบัติส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อประชาชนที่รอความช่วยเหลือ อีกทั้ง เครื่องมือเครื่องใช้ ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ความไม่พร้อมของอุปกรณ์ ขาดการดูแลของผู้รับผิดชอบ และการจัดกำลังพลที่ล่าช้าเพราะไม่ได้มีการจัดเตรียมไว้เนื่องจากสาธารณภัยไม่เกิดขึ้นบ่อย

ดังนั้นเพื่อสร้างโอกาส ในการจัดการสาธารณภัยแบบบูรณาการ จึงจำเป็นต้องใช้ความพร้อมของทุกหน่วยงาน โดยทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ เข้าใจระบบการสั่งการในสถานะฉุกเฉิน โดยแต่ละหน่วยงานรู้หน้าที่ มีความพร้อมในการปฏิบัติ การเข้าถึงที่เกิดเหตุสาธารณภัย การรวบรวมข่าวสารของสถานการณ์ ความเร่งด่วนของเหตุการณ์ ความต้องการของประชาชนที่ประสบภัย รู้ขั้นตอนในการปฏิบัติอย่างเป็นแบบแผนเพื่อความรวดเร็ว เพื่อให้โอกาสและจุดแข็งส่งผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องแก้ไขอุปสรรค โดยการกำหนดช่องทางการติดต่อให้ชัดเจน สร้างจิตสำนึกสาธารณะ และให้ความสำคัญต่อเหตุสาธารณภัย จัดเตรียมชุดปฏิบัติการด้านของแต่ละหน่วยงานให้พร้อมปฏิบัติในกรณีเหตุสาธารณภัยโดยเฉพาะ จัดทำแผนการประสานงาน แผนการดำเนินงาน ชักซ้อมอยู่เป็นประจำและดำเนินการให้แผนเป็นปัจจุบันตามความเสี่ยงของสาธารณภัยอยู่เสมอ

๕.๓ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์ (INCIDENT COMMAND SYSTEM: ICS) คือ ระบบที่ใช้เพื่อการสั่งการ ควบคุม และประสานงานความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน ระบบดังกล่าวเป็นระบบปฏิบัติการเพื่อการระดมทรัพยากรไปยังที่เกิดเหตุ เพื่อบริหารจัดการเหตุฉุกเฉินให้สามารถปกป้องชีวิต ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมได้อย่างบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

ความเป็นมาของระบบการบัญชาการเหตุการณ์ แนวคิดระบบการบัญชาการเหตุการณ์ถูกพัฒนาขึ้นเมื่อประมาณ ๕๐ ปีที่ผ่านมา หลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาต้องประสบกับความเสียหายอย่างร้ายแรงอันเกิดจากไฟป่าทางตอนใต้ของรัฐแคลิฟอร์เนียในปี พ.ศ.๒๕๑๓ แม้หน่วยงานที่ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านอัคคีภัยของมลรัฐจะพยายามสุดความสามารถ แต่ก็ยังประสบปัญหาการประสานงานอันเนื่องมาจากที่มีหลายหน่วยงานมาปฏิบัติงานร่วมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารและการประสานงาน

เช่น การใช้ถ้อยคำและศัพท์ที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และขาดเอกภาพ ตลอดจนมีหลายระบบ จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการพัฒนารูปแบบของระบบการบัญชาการเหตุการณ์ในเวลาต่อมา

นิยามและแนวคิดพื้นฐานของระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System: ICS)

ระบบบัญชาการเหตุการณ์ หมายถึง แนวคิดที่เป็นมาตรฐานหนึ่งเดียวที่สามารถใช้รับมือกับเหตุการณ์หรือภาวะฉุกเฉินในที่เกิดเหตุได้ทุกชนิด ICS มีจุดเด่นสำคัญ ดังนี้

- เป็นกรอบแนวคิดมาตรฐานในการปฏิบัติเพื่อจัดการเหตุการณ์ทุกประเภททั้งที่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกะทันหัน ฉุกเฉิน หรือเหตุการณ์ในภาวะปกติ
- เป็นระบบที่สนับสนุนการให้ข้อมูลที่แม่นยำ มีการวางแผน และคำนวณค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และมีการสนับสนุนการกู้ภัย
- เป็นระบบที่สามารถปรับเปลี่ยนการจัดองค์กรแบบบูรณาการให้เหมาะสม สอดคล้องกับความซับซ้อนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวคือเป็นองค์กรชั่วคราว ไม่มีโครงสร้างหรือการบริหารแบบถาวร (Modular Organization) ICS จึงมีลักษณะที่ยืดหยุ่น ไม่ตายตัวสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของแต่ละเหตุการณ์
- เป็นโครงสร้างองค์กรในการจัดการสาธารณภัย ที่สามารถนำเอาทักษะความสามารถด้านเทคนิคเฉพาะผสมผสานอยู่ภายใต้โครงสร้าง ICS ได้อย่างลงตัว
- ICS ถูกใช้เป็นพื้นฐานในการกู้ภัยซึ่งเป็นภารกิจประจำ รวมทั้งสามารถใช้กับภาวะฉุกเฉินที่สำคัญอื่นๆได้ด้วย
- ในช่วงเวลาเหตุฉุกเฉิน ภายใต้ระบบ ICS เจ้าหน้าที่จะปรับบทบาทหน้าที่ตำแหน่ง “ที่ปฏิบัติประจำ” และไปปฏิบัติหน้าที่ภายใต้โครงสร้างองค์กร ICS ตามที่ได้รับมอบหมาย
- เป็นโครงสร้างที่ผสมผสานทรัพยากรทุกชนิดเข้าด้วยกันทั้งเครื่องมือ อุปกรณ์ หรือแม้แต่มวลคนจากหน่วยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ ทหาร หน่วยการแพทย์ NGO

กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ๓.๔.๑ ระดับนโยบาย

(๑) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีหน้าที่กำหนดนโยบาย การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุ ในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.) มีหน้าที่เสนอแนะนโยบาย มาตรการ และแนวทางเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติภัย เสนอแนะ แนวทางปฏิบัติและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

(๓) คณะกรรมการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ (กภช.) มีหน้าที่เสนอ จัดทำมาตรการ แนวทาง นโยบาย และแผนการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติรวมทั้งแผนงานและโครงการในการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

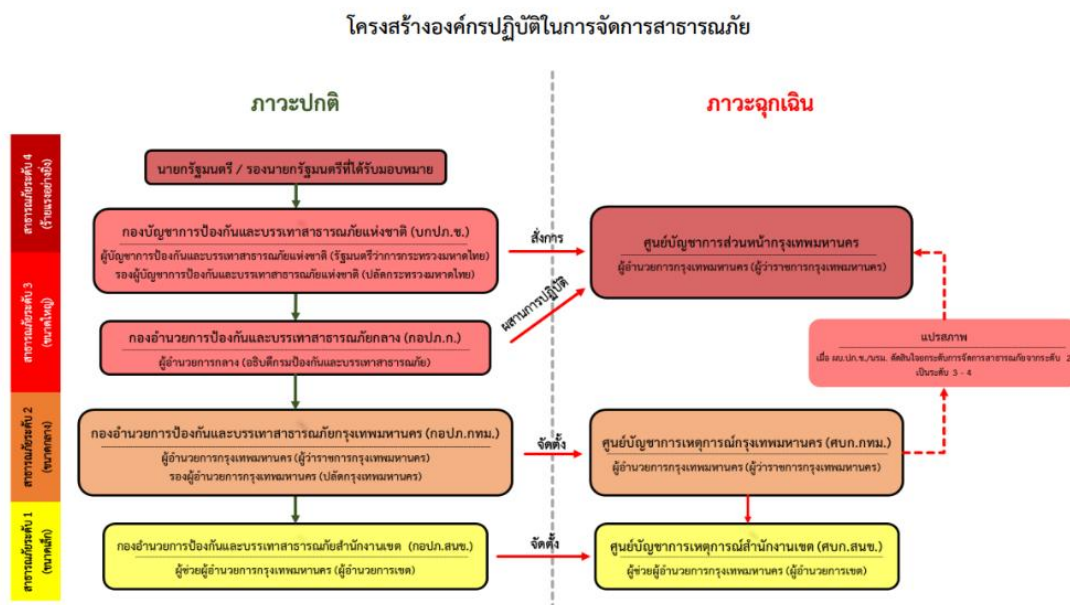
ระดับปฏิบัติ องค์กรปฏิบัติที่เป็นศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวก และการประสานการปฏิบัติของหน่วยงาน และภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยทั้งในภาวะปกติ และภาวะที่คาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยภายใต้แนวคิด “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operation Center: EOC)” โดยมีหน้าที่ ในการบังคับบัญชา อำนาจการ ควบคุม กำกับ และประสานการปฏิบัติระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้ง ให้กำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และมอบหมายภารกิจหน้าที่ต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รวมถึงจัดทำแนวปฏิบัติหรือคู่มือการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในแต่ละระดับการปฏิบัติการ (Level of Activation) และจัดให้มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ในการปฏิบัติงาน ระดับการจัดการสาธารณภัยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน หรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ดังนี้

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรปฏิบัติ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยผู้บัญชาการ กรุงเทพมหานคร (ผู้บัญชาการเขต) ควบคุม และสั่งการ	กองอำนวยความสะดวกและ บรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต หากในกรณีเกิดหรือคาดว่าจะเกิด สาธารณภัย ให้กองอำนวยความสะดวก ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขตจัดตั้ง : ศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้บัญชาการกรุงเทพมหานคร(ผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร)ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองอำนวยความสะดวกและ บรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต หากในกรณีเกิดหรือคาดว่าจะเกิด สาธารณภัย ให้กองอำนวยความสะดวก ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขตจัดตั้ง : ศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์สำนักงาน กรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรอง นายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรี มอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ

ตารางที่ ๑

โครงสร้างของการบัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร

ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ตามภาพประกอบที่ ๑ และ ๒

ภาพประกอบที่ ๑

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต

ภาพประกอบที่ ๒

การบริหารจัดการสาธารณสุขแบบบูรณาการ พื้นที่สำนักงานเขตบางนา ใช้การสั่งการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขสำนักงานเขต (กอปก.สนข.) ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง โดยมีผู้อำนวยการเขตในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจหน้าที่และแนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขสำนักงานเขต (กอปก.สนข.) ประกอบด้วย

๑. ผู้อำนวยการเขต ผู้อำนวยการ
๒. ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต รองผู้อำนวยการ
๓. หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายในสังกัด กรรมการ
๔. ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาล ที่รับผิดชอบพื้นที่เขต กรรมการ
๕. ผู้แทนกระทรวงกลาโหมที่ได้รับมอบหมาย กรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักการแพทย์ กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย ในพื้นที่เขต กรรมการ
๘. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขหรือโรงพยาบาลในสังกัด ในพื้นที่เขต กรรมการ
๙. หัวหน้าสถานีดับเพลิงและกู้ภัย สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข ที่รับผิดชอบพื้นที่เขต กรรมการ
๑๐. ประธานคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร. เขต กรรมการ
๑๑. ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่ผู้อำนวยการเขตเห็นสมควรแต่งตั้ง กรรมการ
๑๒. ผู้แทนหน่วยงานของภาคเอกชนที่ผู้อำนวยการเขตเห็นสมควรแต่งตั้ง กรรมการ
๑๓. ผู้แทนสถานศึกษาในพื้นที่ที่ผู้อำนวยการเขตเห็นสมควรแต่งตั้ง กรรมการ
๑๔. ผู้แทนองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่ผู้อำนวยการเขตเห็นสมควรแต่งตั้ง กรรมการ
๑๕. หัวหน้าฝ่ายปกครอง กรรมการ และเลขานุการ

หมายเหตุ อาจปรับเปลี่ยนกรรมการได้ตามความเหมาะสม

องค์ประกอบของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต	มีหน้าที่
คณะที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ	ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อมูลทางวิชาการ เทคนิคการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สาธารณสุขที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเห็นสมควร
ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม	ประสานข้อมูลเหตุการณ์ กับส่วนต่าง ๆ เพื่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งปฏิบัติการทางจิตวิทยามวลชน

องค์ประกอบของศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์สำนักงานเขต	มีหน้าที่
ส่วนอำนวยการ	ติดตามสถานการณ์ วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ แจ้งเตือนภัย รวบรวม ประสานข้อมูลและประเมิน ความต้องการและความจำเป็นในการสนับสนุน ทรัพยากรในภาวะฉุกเฉิน
ส่วนปฏิบัติการ	ปฏิบัติการเพื่อลดอันตราย รักษาชีวิตและปกป้อง ทรัพย์สินเข้าควบคุมสถานการณ์ ฟื้นฟูเข้าสู่สภาวะ ปกติโดยเร็ว
ส่วนสนับสนุน	ตอบสนองการร้องขอ รับการสนับสนุนในทุก ๆ ด้านที่จำเป็น เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุน ด้านงบประมาณการเงิน และการคลัง

ตารางที่ ๒

บทบาทหน้าที่แต่ละหน่วยงานของสำนักงานเขตบางนา

หน่วยงาน	หน้าที่
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางนา	ก่อนเกิดภัย (๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นกรอบ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยของตนรองรับและใช้เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมจัดให้มีการฝึกซ้อมตามแผนเป็นประจำและ ต่อเนื่องทุกปี (๒) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบ อาคารและพื้นที่เสี่ยงภัยในพื้นที่ เขตบางนา ได้แก่ อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และอาคาร ชุมนุมคน รวมทั้งพื้นที่ย่านที่มีความเสี่ยง เช่น บริเวณเซียงกง ถนนสายไหม สถานีจำหน่ายและ สะสมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น พร้อมกับประเมินและจัดระดับความเสี่ยงจากสา ธารณภัยในพื้นที่สำนักงานเขตบางนา เช่น ชุมชน ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรับมือกับสาธรรณ ภัยที่อาจเกิดขึ้นได้

หน่วยงาน	หน้าที่
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางนา	(๓) อบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฝึกซ้อมการอพยพหนีไฟแก่เด็ก เยาวชน นักเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป (๔) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบแนวทางปฏิบัติกรณีเกิด อัคคีภัยและวิธีการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอัคคีภัยผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งในช่วงเวลาปกติและช่วงเทศกาลสำคัญ ๆ ได้แก่ เทศกาลปีใหม่ ตรุษจีน สงกรานต์ ลอยกระทง (๕) พัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ให้ความรู้ ความสามารถ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๖) จัดเตรียมบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และยานพาหนะ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานเมื่อเกิดภัย <u>ขณะเกิดภัย</u> (๑) ส่งกำลังพลพร้อมอุปกรณ์ ยานพาหนะ ออกปฏิบัติการทันทีเมื่อได้รับแจ้ง (๒) ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการระงับ บรรเทาสาธารณภัย <u>หลังเกิดภัย</u> (๑) ให้การสงเคราะห์ และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยเป็นการเฉพาะหน้า (๓) ร่วมฟื้นฟูบูรณะสภาพพื้นที่ที่เสียหายและสิ่งแวดล้อมให้กลับสู่สภาพเดิม ประมวลข้อมูล และสรุปรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
สำนักงานเขตบางนา	<u>ก่อนเกิดภัย</u> (๑) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานเขต เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีการฝึกซ้อมตามแผน

หน่วยงาน	หน้าที่
สำนักงานเขตบางนา	(๒) สำรวจและจัดทำบัญชีข้อมูล เครื่องจักรกล ยานพาหนะ วัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือเครื่องใช้ ต่าง ๆ พร้อมจัดทำข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย พื้นที่ ประสบภัย ศูนย์พักพิงชั่วคราว แผนและเส้นทางอพยพ รายชื่อผู้รับผิดชอบในการประสานงาน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการช่วยเหลือ และจัดเตรียมบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และ ยานพาหนะ ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานเมื่อเกิดภัย (๓) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยรุนแรง ให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์สำนักงานเขต โดยมีผู้อำนวยการเขตในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุมสั่งการ และจัดเจ้าหน้าที่เข้าประจำศูนย์ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา และติดตามสถานการณ์เพื่อเตรียมให้ความช่วยเหลือ ได้ทันต่อเหตุการณ์ ขณะเกิดภัย (๑) เมื่อเกิดเหตุในพื้นที่ ประสานสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (โทร.๑๙๙) หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าระงับเหตุ (๒) จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกสั่งการในที่เกิดเหตุ จัดระเบียบจราจร ดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่สนับสนุนกำลังพล เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการ ระงับเหตุและประสานอาสาสมัครในพื้นที่เพื่อสนับสนุนกำลังร่วมกับเจ้าหน้าที่ (๓) จัดระเบียบการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยไปยังสถานที่ที่กำหนด พร้อมประสานหน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย และจัดส่งสิ่งของจำเป็น เช่น อาหารปรุงสำเร็จ น้ำดื่ม ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ประสบภัยในพื้นที่ให้เพียงพอและทั่วถึง หลังเกิดภัย (๑) สำรวจความเสียหายจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัย และทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมออกหนังสือรับรอง

หน่วยงาน	หน้าที่
สำนักงานเขตบางนา	ให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู พร้อมประสานสถานีตำรวจนครบาลพื้นที่ให้บริการรับแจ้งความ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัย (๒) ดำเนินการฟื้นฟูบูรณะ สิ่งเสียหาย ตลอดจนฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว รวมถึงฟื้นฟูคุณภาพชีวิตของผู้ประสบภัยให้สามารถดำรงชีวิต และประกอบอาชีพตามปกติได้ (๓) สรุปรายงานการเกิดสาธารณภัยให้ผู้บริหารกรุงเทพมหานครทราบ
ภาคประชาสังคมใน พื้นที่กรุงเทพมหานคร เช่น จิตอาสา อาสาสมัคร องค์กร สาธารณกุศล องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ภาคเอกชน เป็นต้น	มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัย ดังนี้ (๑) สนับสนุนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร หรือกองอำนาจการป้องกันและสาธารณภัยสำนักงานเขต (๒) สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (๓) ร่วมปฏิบัติงานตาม ที่ผู้ อำนาจการ กรุงเทพมหานคร หรือผู้ช่วยผู้ อำนาจการ กรุงเทพมหานคร มอบหมาย ตามขีดความสามารถ และทรัพยากร

ขั้นตอนการเตรียมงาน ให้คณะกรรมการจัดทำความเสี่ยงด้านสาธารณภัยในพื้นที่สำนักงานเขตบางนา โดยเลือกความเสี่ยงที่มีความถี่ที่อาจเกิดสูง และความรุนแรงมาก่อน และไล่ลำดับตามความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ เพื่อจัดทำแผนการจัดการสาธารณภัยร่วมกันต่อไป โดยจะแต่ละหน่วยงานจะมีความเสี่ยงหรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสาธารณภัยตามงานในหน้าที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถประเมินความเสี่ยงสาธารณภัยได้ครอบคลุมได้ทุกๆ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่สำนักงานเขตบางนา

ขั้นตอนการดำเนินการ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการสาธารณภัย เช่น การจัดเตรียมอุปกรณ์รับมือ การให้ความรู้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่เข้าใจถึงขั้นตอนบทบาทหน้าที่ แผนการอพยพเคลื่อนย้าย แผนการบรรเทาทุกข์ และแผนปฏิรูปฟื้นฟู การจำลองสถานการณ์และทำแผนเผชิญเหตุสรุปหรือปรับแก้เพื่อให้ได้แผนที่เหมาะสมกับพื้นที่มากที่สุด

๖. แนวทางการดำเนินการ/ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗						ผู้เกี่ยวข้อง
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	
๑. จัดทำและขออนุมัติ โครงการการบริหารจัดการ สาธารณภัยแบบบูรณาการ พื้นที่สำนักงานเขตบางนา	↔						สถานีดับเพลิงและกู้ภัย บางนา
๒. ประชุมคณะกรรมการ กองอำนาจการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต (กอปภ.สนข.) เพื่อประเมินความเสี่ยง สาธารณภัย	↔						คณะกรรมการกองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต (กอปภ.สนข.)
๓. กิจกรรมอบรมกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ ของหน่วยงานในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย			↔				คณะกรรมการกองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต (กอปภ.สนข.) และเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
๔. ประชุมจัดทำแผนการ จัดการความเสี่ยงสาธารณ ภัย		↔					คณะกรรมการกองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต (กอปภ.สนข.) และเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
๕. กิจกรรมฝึกซ้อมแผน เผชิญเหตุสาธารณภัย					↔		คณะกรรมการกองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต (กอปภ.สนข.) และเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
๖. ประชุมสรุปปัญหาและ อุปสรรคในการในการ ดำเนินงาน การฝึกซ้อมแผน สาธารณภัย						↔	คณะกรรมการกองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต (กอปภ.สนข.) และเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๑. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบถึงปัญหา และนำแนวทางการแก้ปัญหา ในการบริหารจัดการสาธารณภัยในพื้นที่สำนักงานเขตบางนา ตลอดจนให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน สามารถประเมินศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยสามารถแยกเป็น ศักยภาพตามประเภทของสาธารณภัย แนวทางการสั่งการและปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีความเชี่ยวชาญ ในการจัดการสาธารณภัย และการแจ้งเตือนอย่างรวดเร็วลดความเสียหายจากเหตุสาธารณภัยได้อย่าง ทันท่วงที

๒. ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากเหตุสาธารณภัย จะได้รับความช่วยเหลือและ ปลอดภัยจากชีวิตและทรัพย์สินอย่างทันท่วงที จากการปฏิบัติที่มีขั้นตอนและการสั่งการชัดเจน

๘. งบประมาณ

รายการค่าใช้จ่ายโครงการการบริหารจัดการสาธารณภัยแบบบูรณาการ พื้นที่สำนักงานเขต บางนา

กิจกรรม	รายการค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
๑.การประชุม คณะกรรมการกอง อำนวนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต (กอปภ. สนข.) (๓ ครั้ง/ปี)	- ค่าอาหาร อาหารว่าง และ เครื่องดื่ม (คณะกรรมการฯ) (๓๕ คน x ๑๐๕ บาท x ๓ วัน) - ค่าวัสดุ เครื่องเขียนและ อุปกรณ์	๑๑,๐๒๕.- บาท ๑,๙๗๕.- บาท	- ระเบียบ กรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการเบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายในการจัดงาน หรือกิจกรรมของ หน่วยงานในสังกัด กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔
๒. กิจกรรมอบรม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทหน้าที่ของ หน่วยงานในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย	- ค่าอาหาร อาหารว่าง และ เครื่องดื่ม (ผู้เข้ารับการอบรมฯ วิทยากร และเจ้าหน้าที่) (๖๑ คน x ๑๓๐ บาท x ๒ วัน) - ค่าสมมนาคุณวิทยากร (๖๐๐ บาท x ๖ ชม. x ๒ วัน) - ค่าวัสดุ เครื่องเขียนและ อุปกรณ์	๑๕,๘๖๐.- บาท ๗,๒๐๐.- บาท ๖,๙๔๐.- บาท	- หนังสือคณะกรรมการ วินิจฉัยปัญหาการ จัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ ว ๑๑๙ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการ ดำเนินการจัดหาพัสดุ ที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายใน การบริหารงาน
๓. กิจกรรมฝึกซ้อมแผน เผชิญเหตุสาธารณภัย	- ค่าวัสดุอุปกรณ์	๓,๐๐๐.- บาท	ค่าใช้จ่ายในการ ฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมของ หน่วยงานของรัฐ

โดยเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ รายการโครงการการบริหารจัดการสาธารณสุขแบบบูรณาการ พื้นที่สำนักงานเขตบางนา จำนวน ๔๖,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นหกพันบาทถ้วน)

ทั้งนี้ ให้ถ่วงจ่ายได้ตามความเป็นจริง ในกรณีงบประมาณยอดโดยยอดหนึ่งไม่เพียงพอ แต่ไม่เกินวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output) และหรือระดับผลลัพธ์ (Outcome)

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในอำนาจหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุข

๙.๒ วิธีการ/ เครื่องมือที่ในการติดตามและการประเมินผล (สำเร็จ)

- แบบทดสอบความรู้ ความสามารถ

- แบบประเมินผลการปฏิบัติงานทุก ๖ เดือน

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับสาธารณสุขแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสาธารณสุขตามภารกิจอำนาจหน้าที่ และมีการกำหนดหลักเกณฑ์ตามภารกิจ

๑๐.๒ ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในกำหนดหลักเกณฑ์ประเมินความเสี่ยง

๑๐.๓ เห็นควรให้มีการตั้งงบประมาณในการจัดการฝึกอบรมทุกภาคส่วนเป็นประจำทุกปี

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๖๖

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

<https://www.stou.ac.th/Offices/rdec/headquater/upload/%E0%B8%88%E0%B8%82%E0%B8%A8%E0%B8%A8%E0%B8%B7%E0%B8%80%E0%B8%87%E0%B8%A8%E0%B8%82%E0%B8%B0%E0%B8%AB%E0%B8%8C%80SWOT.pdf>

การวางแผนกลยุทธ์ : แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์ ปกรณ์ ปรียากกร คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

<https://dpmcr.files.wordpress.com/2016/06/%E0%B8%A0%E0%B8%9C%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%A7%E0%B8%A8-%E0%B8%A8.pdf>

https://www.kaigai-shobo.jp/files/internationalforum/100100000_DisasterRiskMangement.pdf

http://odpc.ddc.moph.go.th/groups/Pher/index.php?option=com_content&view=article&id=๓&Itemid=๑๒๘